

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΛΟΓΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΦΑΣΗ 2017-2018

Προτιμάμε τα προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας από τα
προϊόντα συμβατικής καλλιέργειας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων

Open
Schools for
Open
Societies

ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Βιολογικά προϊόντα VS Συμβατικών. Οι βασικότερες διαφορές τους

Τα τελευταία χρόνια όλο και συχνότερα ακούγονται τα λεγόμενα διατροφικά σκάνδαλα. Αφορούν πλέον όλο και περισσότερα τρόφιμα, γεγονός που μας κάνει να φοβόμαστε για οτιδήποτε τρώμε.

Οι ανησυχίες του μέσου καταναλωτή προέρχονται τόσο από τον φόβο για τα τρόφιμα που μας παρέχονται, όσο και από τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις, όπως η γενετική τροποποίηση και η ακτινοβολήση των τροφίμων. Έτσι, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξημένη ζήτηση στην αγορά των βιολογικών τροφίμων.

Ως βιολογικά ή οργανικά χαρακτηρίζονται τα τρόφιμα που συμμορφώνονται με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με τη βιολογική παραγωγή. Τα βιολογικά προϊόντα προέρχονται από καλλιέργειες όπου απαγορεύεται αυστηρά η χρήση κάθε χημικού φυτοφαρμάκου – λιπάσματος και ορμόνης. Αντίθετα, χρησιμοποιούνται οργανικές ουσίες, όπως η κοπριά, το άχυρο κ.ά. Σε μια βιολογική παραγωγή η καταπολέμηση διαφόρων ασθενειών βασίζεται στην έκθεση των επιβλαβών οργανισμών στους φυσικούς εχθρούς τους, οπότε έντομα, μύκητες, βακτήρια και άλλοι μικροοργανισμοί (οι οποίοι δεν είναι παθογόνοι για μια καλλιέργεια) μειώνουν ή και εξαφανίζουν τους επιβλαβείς.

Επιπλέον, στη βιολογική κτηνοτροφία χρησιμοποιούνται κατά βάση ζωοτροφές που έχουν παραχθεί με βιολογικό τρόπο και απαγορεύεται η χρήση φυτοφαρμάκων και ζιζανιοκτόνων στους χώρους διατροφής τους.

Διαφορετικές πρέπει να είναι και οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων. Όλα πρέπει να έχουν ζωτικό χώρο, να κινούνται ελεύθερα, ενώ απαγορεύονται τα φάρμακα και οι προληπτικές θεραπείες κατά την ανάπτυξή τους.

Το αποτέλεσμα αυτών των μεθόδων δεν είναι μόνο η τελική παραγωγή υγιεινών προϊόντων διατροφής, αλλά και η προστασία του περιβάλλοντος, κάτι που δυστυχώς ελάχιστα ενδιαφέρει τους περισσότερους καταναλωτές.

Τα βιολογικά τρόφιμα είναι πιο φιλικά προς το περιβάλλον, αφού η βιολογική γεωργία οδηγεί στη φυσική ισορροπία και στην υψηλότερη γονιμότητα του εδάφους, στη διατήρηση των οικοσυστημάτων και στη μείωση της ρύπανσης.

Το κατά πόσο τα βιολογικά τρόφιμα έχουν υψηλότερη διατροφική αξία από τα συμβατικά έχει αποτελέσει θέμα έντονων αντιπαραθέσεων στην επιστημονική κοινότητα. Από διάφορες μελέτες και έρευνες είναι γενικά αποδεκτό πως η θρεπτική αξία των βιολογικών και συμβατικών προϊόντων δεν παρουσιάζει σημαντικές διαφορές, με εξαίρεση τη βιταμίνη C, που μπορεί να είναι ελαφρώς αυξημένη στα βιολογικά προϊόντα.

Άρα, ο καταναλωτής μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του σε θρεπτικά συστατικά καταναλώνοντας τόσο βιολογικά προϊόντα, όσο και συμβατικά. Εκείνο που κάνει πιο υγιεινά τα βιολογικά προϊόντα είναι η έλλειψη των βλαβερών ουσιών (φυτοφάρμακα, ορμόνες κ.ά.) που χρησιμοποιούνται στις συμβατικές καλλιέργειες με σκοπό την αύξηση της παραγωγής.

Η προτίμηση στα βιολογικά προϊόντα κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για τα νεογνά, τα βρέφη και τα παιδιά, καθώς έχουν ανάγκη για μια ασφαλή και πλήρη σε θρεπτικά συστατικά διατροφή για τη σωστή ανάπτυξή τους.

Επίσης, οι έγκυες και οι ηλικιωμένοι είναι ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού και είναι προτιμότερο να επιλέγουν βιολογικά προϊόντα.

Συμπερασματικά, τα βιολογικά τρόφιμα είναι ασφαλέστερα και πλεονεκτικότερα και για το περιβάλλον, αλλά και για τον καταναλωτή.

<https://www.organiclife.gr/el/organic-biologika/673-organic.html>

Βιολογική ή συμβατική γεωργία;

Μελέτη η οποία διεξήχθη από ερευνητές του Πανεπιστημίου του Μπέρκλεϊ στην Καλιφόρνια διαπίστωσε ότι, αν εφαρμοστούν συγκεκριμένες γεωργικές πρακτικές στις βιολογικές καλλιέργειες, θα μπορέσει να συρρικνωθεί το χάσμα μεταξύ βιολογικών καλλιεργειών και συμβατικής γεωργίας.

Πιο αναλυτικά, οι ερευνητές πραγματοποίησαν μία συστηματική επισκόπηση 115 μελετών συγκρίνοντας τη βιολογική με τη συμβατική γεωργία. Τα αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν ότι οι οργανικές αποδόσεις είναι περίπου 19,2% χαμηλότερες από ό,τι οι συμβατικές. Στην έρευνα παρατηρήθηκε επιπλέον ότι, εάν χρησιμοποιηθούν οι καλλιεργητικές μέθοδοι που βελτιστοποιούν τις αποδόσεις της βιολογικής γεωργίας, τότε θα μπορούσε να ελαχιστοποιηθεί το χάσμα απόδοσης.

Συγκεκριμένα, ανέφεραν ότι οι γεωργικές πρακτικές της πολυκαλλιέργειας και της αμειψισποράς μπορούν να μειώσουν σημαντικά το χάσμα οργανικών-συμβατικών αποδόσεων κατά 9% και 8% αντίστοιχα.

Παράλληλα, οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι οι αποδόσεις εξαρτώνται και από το είδος των καλλιεργειών, αφού δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις βιολογικές και συμβατικές αποδόσεις για όσπρια όπως τα φασόλια, τα μπιζέλια και οι φακές.

Τα αποτελέσματα αυτά έρχονται σε αντίθεση με την επικρατούσα αντίληψη σύμφωνα με την οποία, αν και η βιολογική γεωργία προσφέρει μία περιβαλλοντικά βιώσιμη εναλλακτική λύση αντί της εντατικής γεωργίας (με τη συνεχή χρήση χημικών λιπασμάτων), δεν μπορεί (δυστυχώς) να παραγάγει αρκετή ποσότητα τροφίμων ώστε να ικανοποιήσει το παγκόσμιο διατροφικό πρόβλημα.

«Η συγκεκριμένη μελέτη δείχνει ποια πραγματικά είναι η διαφορά παραγωγικότητας μεταξύ της βιολογικής και της συμβατικής γεωργίας» δήλωσε η συντάκτρια της μελέτης και συνεχίζει: «Τα επόμενα 50 χρόνια οι παγκόσμιες διατροφικές ανάγκες προβλέπεται να αυξηθούν σημαντικά, οπότε είναι κρίσιμο να εξετάσουμε προσεκτικά τη βιολογική γεωργία».

Επιπλέον, είναι γεγονός ότι, πέρα από τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που έχει η συμβατική γεωργία στην υγεία μας και στο περιβάλλον, έχει μειωθεί σημαντικά και η ικανότητα των συνθετικών λιπασμάτων να αυξάνουν τις αποδόσεις.

«Η μελέτη μας προτείνει ότι μέσω κατάλληλων αγροοικολογικών επενδύσεων που βελτιώνουν τη βιολογική διαχείριση η διαφορά της απόδοσης θα μπορούσε να μειωθεί ή ακόμα και να εξαλειφθεί για ορισμένες καλλιέργειες και περιοχές» δήλωσε ο επικεφαλής συντάκτης της έρευνας.

Οι ερευνητές πιστεύουν ότι η βιολογική γεωργία μπορεί να αποτελέσει μία εναλλακτική λύση παραγωγής τροφίμων και θα μπορέσει ανταγωνιστεί τη συμβατική γεωργία.

Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι το σημερινό γεωργικό σύστημα παράγει πολύ περισσότερη τροφή απ' ό,τι χρειάζεται ο παγκόσμιος πληθυσμός. Η εξάλειψη της πείνας στον κόσμο απαιτεί την αύξηση της πρόσβασης σε τρόφιμα, και όχι απλά στην παραγωγή. Η αύξηση του ποσοστού της γεωργίας που χρησιμοποιεί μεθόδους βιολογικής γεωργίας δεν είναι επιλογή αλλά αναγκαιότητα. Δεν μπορούν πλέον να συνεχίσουμε να παράγουμε τρόφιμα στο μέλλον χωρίς να φροντίζουμε τα εδάφη μας, τα ύδατα μας και τη βιοποικιλότητα.

<http://www.olivenews.gr/el/article/5635>

Βιολογικά τρόφιμα και υγεία Vs συμβατικών. Έρευνα Ευρωκοινοβουλίου

Ευρωπαϊκή έρευνα θέτει το ερώτημα και δίνει απαντήσεις αν τα τρόφιμα βιολογικής καλλιέργειας είναι καλύτερα για την υγεία από τα τρόφιμα συμβατικής καλλιέργειας. Την έρευνα παρήγγειλε το Ευρωκοινοβούλιο και βασίζεται στην ανάγνωση 300 εκθέσεων. Συμπέρασμα: τα βιολογικά τρόφιμα θα μπορούσε να είναι μια εγγύηση εναντίον κάποιων παθολογιών, αλλά «αυτό βρίσκεται στο στάδιο των υποθέσεων», δηλώνει μια από τις ερευνήτριες. Γιατί; «Διότι απαιτούνται περισσότερες έρευνες στον πληθυσμό για να φτάσουμε στο στάδιο των αποδείξεων» απαντά.

Με γενικό τρόπο, όλες αυτές οι έρευνες αναφέρουν ότι η μικρότερη έκθεση των καταναλωτών στα φυτοφάρμακα μειώνει τον κίνδυνο αλλεργιών και παχυσαρκίας.

Επίσης, τα βιολογικά γαλακτοκομικά και κρέατα περιέχουν περισσότερο Ωμέγα-3 από τα συμβατικά, ενώ στα βιολογικά αναφέρεται περισσότερη βιταμίνη C και πολυφαινόλες, τα οποία είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση ορισμένων χρόνιων ασθενειών.

Επιδημιολογικές μελέτες αναφέρουν επίσης ότι οι συνέπειες των φυτοφαρμάκων είναι ιδιαίτερα αρνητικές στο γνωστικό σύστημα των παιδιών. Επίσης, οι γυναίκες που καταναλώνουν συστηματικά βιολογικά τρόφιμα έχουν μικρότερες πιθανότητες να εμφανίσουν καρκίνο στους λεμφαδένες.

Υπάρχει, λοιπόν, ένα σύστημα υποθέσεων που συμπίπτουν, αλλά πρέπει να συνεχιστούν οι έρευνες γιατί δε γνωρίζουμε ακόμη τις πραγματικές συνέπειες στον άνθρωπο.

Οι μόνες επιμολύνσεις που μπορούν να έχουν οι βιολογικές καλλιέργειες είναι κατά τη μεταφορά με φορτηγά τα οποία δεν έχουν καθαριστεί ή εξαιτίας του ανέμου ο οποίος μεταφέρει στις βιολογικές καλλιέργειες φυτοφάρμακα από το ένα χωράφι στο άλλο.

Παρ' ότι τα βιολογικά τρόφιμα δεν καταναλώνονται από μεγάλο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού, εντούτοις οι αριθμοί ανεβαίνουν με σημαντική ταχύτητα στον κόσμο. Στην Ευρώπη, η βιολογική αγορά μεγάλωσε κατά 10% μεταξύ 2013 και 2015 και έφτασε τα 7 δις ευρώ τζίρο το 2016.

<https://www.organiclife.gr/el/organic-biologika/5278-biologika-trofima-kai-ygeia-vs-simvatikon-ereuna-euroikonovouliou.html>

Συμβατική Γεωργία

Η συμβατική γεωργία έχει ως σκοπό την παραγωγή γεωργικών προϊόντων με την χρησιμοποίηση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων. Τα πλεονεκτήματα και οι στόχοι της είναι η αύξηση της παραγωγής και η βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων. Παρόλα αυτά παρουσιάζει όμως και σημαντικά μειονεκτήματα όπως η ρύπανση των υπόγειων και επιφανειακών νερών, η μόλυνση του εδάφους, του αέρα, της χλωρίδας και πανίδας. Επίσης έχει επιπτώσεις στον άνθρωπο είτε άμεσα (έκθεση σ' αυτά π.χ. κατά την εκτέλεση εργασιών) είτε έμμεσα (με την κατανάλωση γεωργικών προϊόντων που περιέχουν υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων).

Η διάδοση και η ευρεία χρησιμοποίηση και εφαρμογή γενικότερα, των χημικών συνθετικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων στη γεωργία, είχε ως αποτέλεσμα την θεαματική αύξηση της παραγωγής και τη βελτίωση των γεωργικών προϊόντων (ειδικά σε ότι αφορά την εμφάνιση αυτών). Παρόλα αυτά, προέκυψαν πολλά προβλήματα από αυτές τις εφαρμογές λόγω των δυσμενών επιπτώσεων και των συνεχών κινδύνων που εμφανίζονται καθημερινά από την αλόγιστη χρήση αυτών (γεωργικών φαρμάκων και των λιπασμάτων), καθώς επίσης και από την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, η οποία άρχισε να δημιουργεί προβλήματα ισορροπίας στα αγροοικοσυστήματα. Έτσι, οι επιστήμονες αναγκάστηκαν να στραφούν σε αναζήτηση άλλων μορφών γεωργίας που να έχουν τόσο δυσμενή επίδραση στην ισορροπία των οικοσυστημάτων. Για αυτό τον σκοπό άρχισε να δημιουργείται η έννοια και η εικόνα της βιολογικής ή οργανικής γεωργίας ενώ προηγήθηκε η ολοκληρωμένη γεωργία. Αυτές οι έννοιες στο παρελθόν αποτελούσαν μόνο θεωρίες αλλά σήμερα άρχισαν να εφαρμόζονται και στην πράξη εισάγοντας έναν νέο τύπο γεωργίας.

Ολοκληρωμένη Παραγωγή Προϊόντων

Πρόκειται για τη συνδυασμένη χρησιμοποίηση βιολογικών, καλλιεργητικών και χημικών μεθόδων για την καλλιέργεια των φυτών αλλά και για την καταπολέμηση των ασθενειών και των εχθρών των φυτών.

Σκοπός αυτής της μορφής παραγωγής γεωργικών προϊόντων είναι κυρίως η παραγωγή προϊόντων χωρίς υπολείμματα τοξικών ουσιών και με την ελάχιστη δυνατή ρύπανση του οικοσυστήματος από λιπάσματα, γεωργικά φάρμακα και άλλες ανεπιθύμητες ουσίες ή προϊόντα.

Με λίγα λόγια οι σκοποί αυτού του τύπου γεωργίας δεν διαφέρουν από το στόχο της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας μια και που οι ολοκληρωμένη φυτοπροστασία αποτελεί τον βασικό άξονα της ολοκληρωμένης γεωργικής παραγωγής.

<http://www.laike.gr/article/55>

Τα κείμενα επιμελήθηκε για τις ανάγκες του Διαγωνισμού Αντιλογιών η καθηγήτρια κ. Άννα Ιορδανίδου, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών